

2011/5. szám Ára: 1450 Ft
6 EUR – 26 LEI – 560 DIN
Előfizetőknek: 1250 Ft

OCTOGON

ARCHITECTURE & DESIGN

www.octogon.hu

Joseph Pulitzer
Emlékdíj 2003

BOR, MÁMOR, MAGYARORSZÁG

GYEPRE FEL!
METROPOL PARASOL SEVILLÁBAN
PIARISTA MEGÚJULÁS
ÚJLIPÓTVÁROSI COLOSSEUM
A DEALOGIC IRODÁJA
PIMPMYWALL

PARAMETRIKUS NAPERNYŐ-FELHŐ

Szöveg:

Vukoszávlyev

Zorán

Építész:

J. Mayer H.

Architects

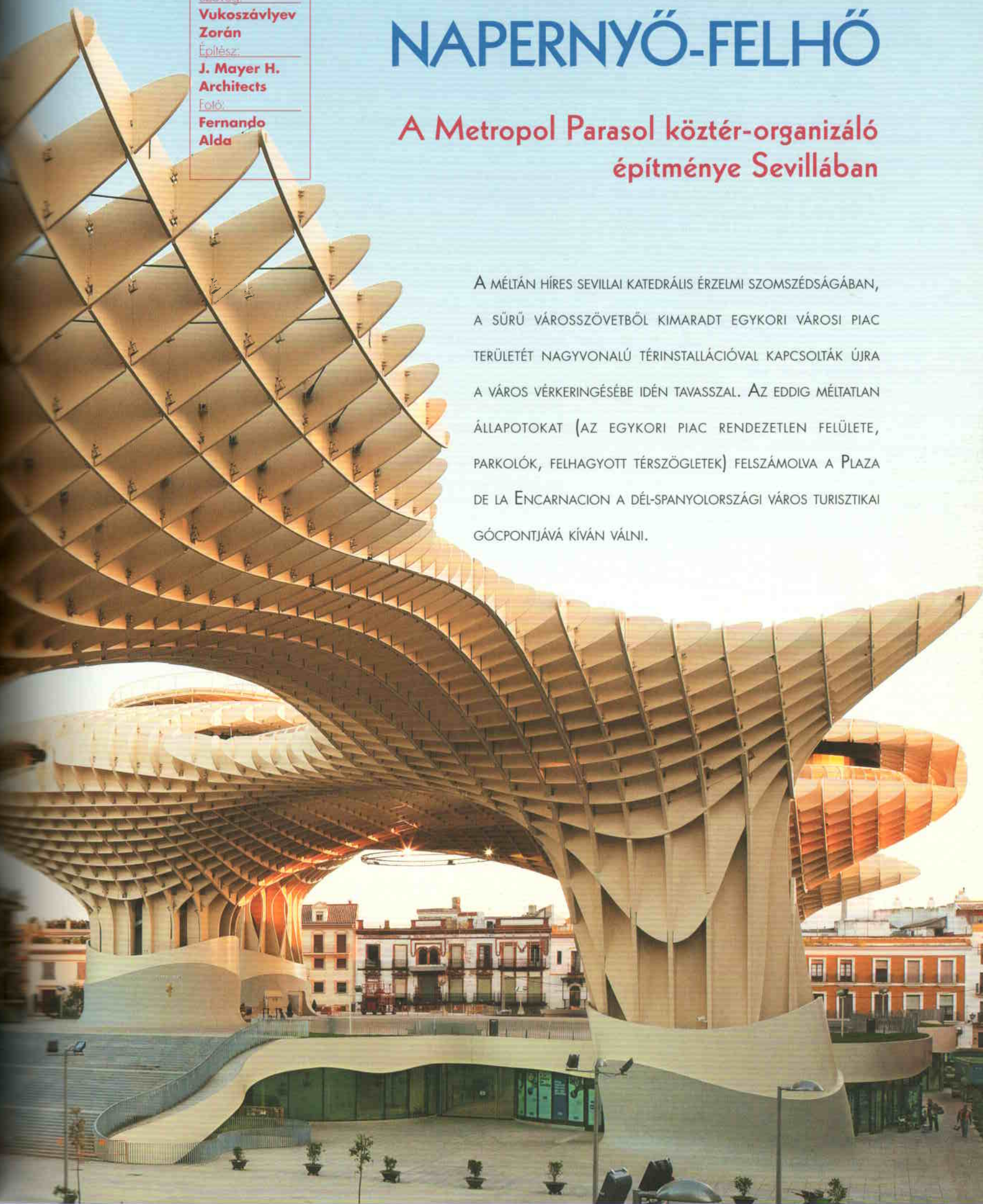
Fotó:

Fernando

Alda

A Metropol Parasol köztér-organizáló építménye Sevillában

A MÉLTÁN HÍRES SEVILLAI KATEDRÁLIS ÉRZELMI SZOMSZÉDSÁGÁBAN, A SŰRŰ VÁROSSZÖVETBŐL KIMARADT EGYKORI VÁROSI PIAC TERÜLETÉT NAGYVONALÚ TÉRINSTALLÁCIÓVAL KAPCSOLTÁK ÚJRA A VÁROS VÉRKERINGÉSÉBE IDÉN TAVASSZAL. AZ EDDIG MÉLTATLAN ÁLLAPOTOKAT (AZ EGYKORI PIAC RENDEZETLEN FELÜLETE, PARKOLÓK, FELHAGYOTT TÉRSZÖGLETEK) FELSZÁMOLVA A PLAZA DE LA ENCARNACION A DÉL-SPANYOLORSZÁGI VÁROS TURISZTIKAI GÓCPONTJÁVÁ KÍVÁN VÁLNI.

A SZIMBOLIKUSAN NEHEZEN AZONOSÍTHATÓ (GOMBA, FELHŐ VAGY TÉRBELI AMŐBA) FORMA KORTÁRS DESIGNELEMKÉNT ÉRTÉKES IGAZÁN – S EZ A VÁLLALÁS A LEGNAGYOBB ERÉNYE AZ ÚJ ÉPÍTMÉNYNEK. NEMCSAK AZ ÉPÍTÉSZ ALKOTÓI KONCEPCIÓJÁBAN JELENTHETŐ EZ KI, HANEM A VÁROS PERSPEKTIVIKUS KULTURÁLIS FEJLŐDÉSÉBEN IS GONDOLKODÓ VÁROSATYÁK ÉS URBANISZTIKAI DÖNTNÖKÖK SZINTJÉN IS.

Az 1842-ben emelt, majd 1973-ban kiszolgált piacsnak helyén létrejött esetleges térrendszer helyére a városi vezetés mélygarázst tervezett – azonban a '90-es években megindult előásatások egy római kori település maradványait tárták fel (nem épp meglepetés e helyen): értékes figurális mozaikok és lakóházak jól rekonstruálható faelemei kerültek elő. A közlekedés-szolgálat helyett új koncepcióra vártak ötleteket. A nemzetközi pályázatban kiválasztott fiatal német építész terve nem is igazán építészeti organizációja szempontjából volt kiemelkedő, hanem gáláns kompozíciója miatt. A szimbolikusan nehezen azonosítható (gomba, felhő vagy térbeli amőba) forma kortárs designelemként értékes igazán – s ez a vállalás a legnagyobb erénye az új építménynek. Nemcsak az építész alkotói koncepciójában jelenthető ez ki, hanem a város perspektivikus kulturális fejlődésében is gondolkodó városatyák és urbanisztikai döntnökök szintjén is. E tér már elég messze van a nagy látványosságoktól, de még a történeti városszövet kesze-kusza utcahálózata

belül. A városmagot átszelő főút felett is átfel a térlefedés – az új látványelem kétségkívül a turisztikailag topra járatott belváros kiterjesztése lehet. Ily célok megvalósítására nem lehet elég egy hétköznapi térrendezés – amiben mellel a spanyolok a „hétköznapi szinten” is nemzetközileg kiemelkedő teljesítményt nyújtanak szinte mindig. Így maradt a (félve kimondva) ikon értékű beavatkozás igénye.

A feltárt római romok helyzete viszonylag korlátozta a beépítés szerkezeti vonatkozásait. Jürgen Mayer H. a nemzetközileg ismert Arup berlini szerkezettervezőinek szakmai ajánlásaira (szó szerint) támaszkodva hat kör alakú vasbeton toronymagot határozott meg, mely a 28 méter magasba is felszökkenő amorf körvonalú kazettás rácsostartót cipeleli. A romok így sértetlenül bemutatásra kerülhettek a mélyszinten. Az utca szintjén légkondicionált östermelői piacot, felette kávézókat, boltokat, éttermeket hoztak létre – e két szint épület-platóba foglalva jött létre, tehát egy emelt városi köztér, melyen kiállítófelületek és

pihenőpark kap helyet. A platót több irányból hatalmas lépcsők kapcsolják a városi térszínhez. A vasbeton tornyokba lépcsők és liftek kerültek, melyek segítségével megközelíthető a felhőszint. A „gombák kalapjában” különleges látványt nyújtó sky-éttermet és az egyseges városi tetőszint fölé emelkedő sétányt alakítottak ki, melyekről átlátás nyílik a város nevezetességei felé, valamint letekintés a szerkezeten át a felszakadó térrészek között az alsó szintre.

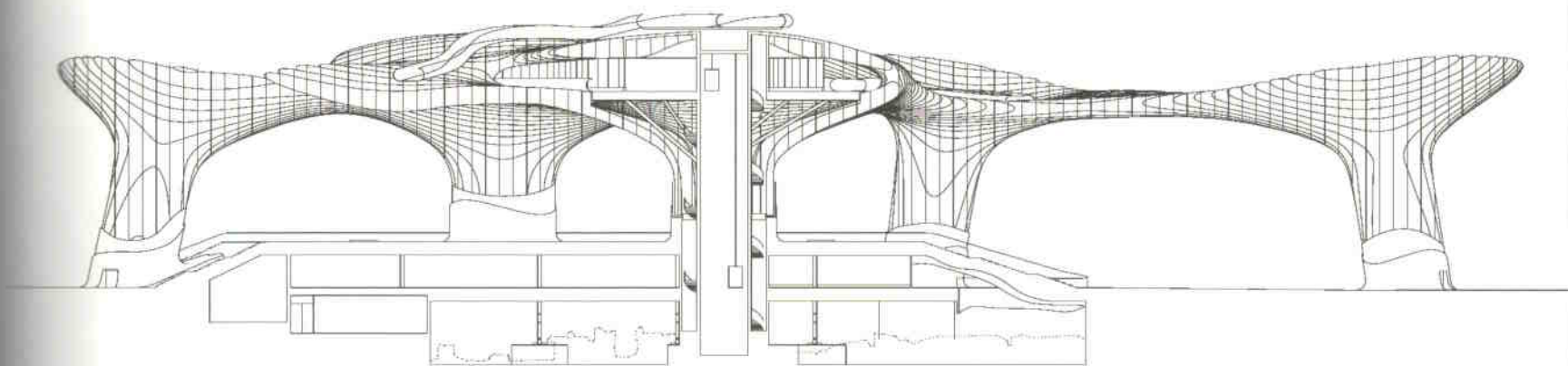
A különleges tartószerkezetet parametrikus szoftverek (Maya, majd a részletek megtervezésére Rhinoceros programok) segítségével definiálták pontosan. Az öncélú formavilág személyes érzékenysége racionális rácsszerkezetbe nagyítva különleges technológiát igényelt. A rétegelt, ragasztott rácsselemléket összefeszítést biztosító acélkapcsok tartják helyükön, de valójában ragasztott kapcsolatokkal áll össze a teljes térlefedés. A faelemeket az erős napsugárzás, az esetleges tűzhatás és a csapadék ellen speciális poliuretán bevonattal látták el. A felhőkbe elemelkedett

Metszet a római kori romok mentén

A KORTÁRS DESIGNELEMKÉNT
SAK AZ ÉPÍTÉSZ ALKOTÓI
ÉSÉBEN IS GONDOLKODÓ

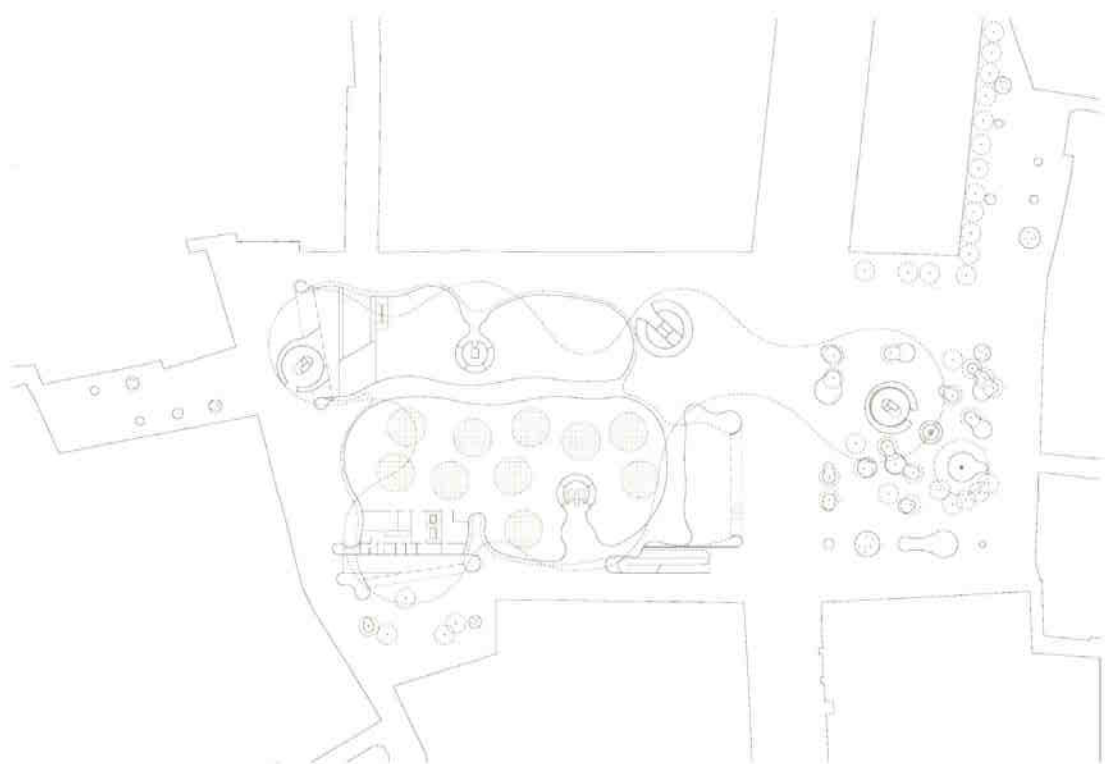

ark kap helyet. A platót több irányból
s lépcsők kapcsolják a városi térszín-
vasbeton tornyokba lépcsők és liftek
, melyek segítségével megközelíthető
zint. A „gombák kalapjában” külön-
tványt nyújtó sky-étteremet és az egy-
árosi tetőszint fölé emelkedő sétányt
tak ki, melyekről átlátás nyílik a vá-
ezetességei felé, valamint letekintés
zeten át a felszakadó térrészek között
szintre.

ingleges tartószerkezetet parametrikus
ek (Maya, majd a részletek megterve-
Rhinceros programok) segítségével
ták pontosan. Az öncélú formavilág
es érzékenysége racionális rácsszer-
nagyítva különleges technológiát
. A rétegelt, ragasztott rácselemeket
szítést biztosító acélkapcsok tartják
n, de valójában ragasztott kapcsola-
ll össze a teljes térlefedés. A faeleme-
rős napsugárzás, az esetleges tűzha-
csapadék ellen speciális poliuretán
tal látták el. A felhőkbe elemelkedett

gondolat-rajzolat így bizony az igencsak föl-
dön járó valóságos igényeknek is teljesen
megfelel. Ennek megvalósulása az építész
és konstruktöreinek innovatív hozzáállásával
valósulhatott csak meg.

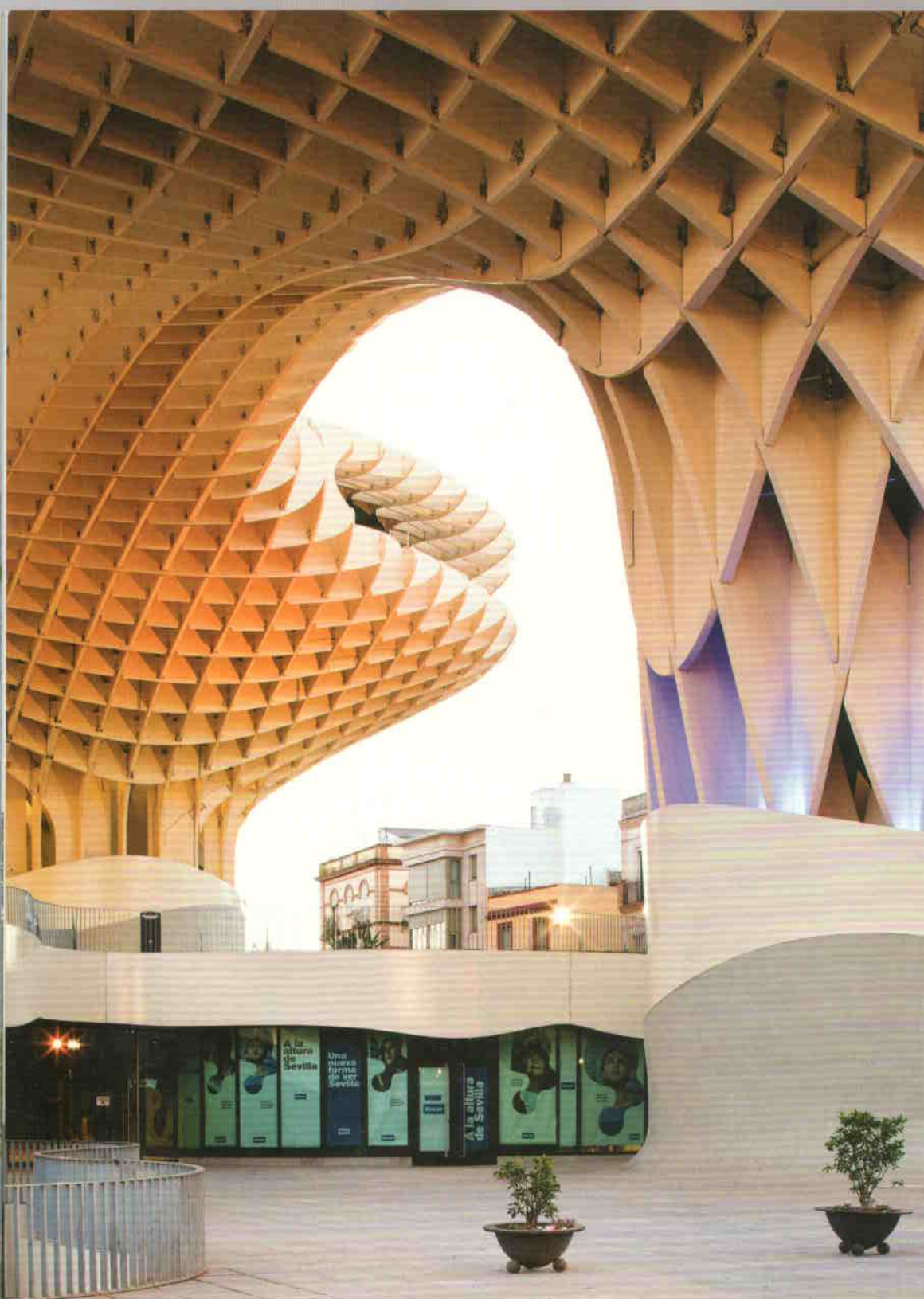
A nagy(szerű) térinstallációt anyagi volta
kissé hétköznapivá teszi. Nem foglalkozva
a kivitelezés részlethibáival és a megvalósulá-
si konstrukció globális kérdéskörével, a design
konceptiója kérdőjelezhető meg a légies
fa rácsostartót alátámasztó „lábak” tekín-
tetében: a vasbeton magok nem épp őszinte
beburkolása fa lamellákkal rávilágít az em-
beri képzelet határainak kicsínységére.
Ugyanakkor láthatóan ezt is tanulnunk kell.
Ahogy a város vezetői nyitottá váltak új
építészeti gondolatok befogadására a to-
vábbfejlesztés érdekében, úgy az építészeknek
is el kell ismerniük kreativitásuk technológiai
és formai határait. Ez a munka mindkét téren
határokat feszeget, a parametrikus közelítés
az állandóan változó, fejlődő környezetre ad
választ.

Sétány a magasban – kilátás a katedrálisra

Vasbeton épületplató felett fa rácsostartó térlefedés

Lásd még:

Interjú Jürgen Mayer H. építésszel
OCTOGON 2009/5.,
Repülőtér Mestiában 2011/2-3.

Építtető:

Ayuntamiento de Sevilla és Sacyr Vallehermoso – PPP

Építész:

J. Mayer H. Architects

Építész:

Jürgen Mayer H., Andre Santer, Marta Ramírez Iglesias

Műszaki konzultáció és szerkezettervezés:

Arup – Jose de la Peña, Jan-Peter Koppitz

Épületgépészeti:

Salvador Castilla, Alborada Delgado, Marta Figueruelo Calvo

Tűzvédelem:

George Faller, Benjamin Barry-Otsoa, Jimmy Jonsson

Faszerkezet-építés:

Finnforest Merk GmbH, Aichach

Tervezés:

2004-2005

Terv:

2005-2011

A beavatkozás területe:

18 000 m²

Építmény alapterülete:

5000 m²

Összes terület:

12 670 m²

3/5

Lenzér Péter építész: Sevilla megépítette a maga ellentmondásokkal teli szimbólum épületét. A világ legnagyobb faszerkezeteként elhíresült épületnél a valódi tartószerkezetét a vasbeton magok és az acéltartók adják, a lenyűgöző faszerkezet csupán a formát adó vastag burok. A középkori történelmi városközpontba úgy telepítik bele az amorf formájú építményt, hogy az ember nem az építészeti kontrasztot érzékeli elsősorban, hanem az idő két síkját. Belőlem az egész épület kettős érzelmeket vált ki.

5/5

Nyíri Éva ruhatervező: Kúszó ostya, vagy inkább hőmpolygó kilátó, nem tudom, de az biztos, hogy J. Mayer H. sevillai Metropol Parasolja az utóbbi idők egyik legizgalmasabb szerkezete. Mindenképpen látni kell!

4/5

Bucsás Györgyi flamenco táncművész, tánctanár: Elsőre az jutott eszembe, hogy olyan ez az épületegyüttes, mintha kiragadtak volna egy apró motívumot például az Alcázar gazdagon díszített falairól, és azt felnagyítva tervezték volna meg a Parasol íveit, hullámzását. Ez a múlt-jelen, kicsi-nagy, bent is vagyok-kint is vagyok játék nagyon tetszik. Viszont szerintem túl nagy lett az épület, feszegeti az öt körülölelő teret, és ettől számomra egy cseppet nyomasztó az összehatás.